

نخستین گزارش از دو جنس و چهار گونه از زنبورهای خانواده Ichneumonidae از ایران

نخستین گزارش از دو جنس و چهار گونه از زنبورهای خانواده Ichneumonidae از ایران؛ مهندس اشکان مسندی یزدی نژاد. بخش تحقیقات رده‌بندی حشرات، مؤسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور، صندوق پستی ۱۴۵۴، تهران ۱۹۳۹۵، ایران.
amasnadi@yahoo.com

به منظور مطالعه فون زنبورهای خانواده Ichneumonidae در استان‌های تهران، مازندران و اردبیل نمونه برداری‌هایی در بهار و تابستان سال ۱۳۸۵ انجام شد که در نتیجه تعداد ۴ گونه متعلق به ۴ جنس از زیرخانواده Ichneumoninae جمع‌آوری و شناسائی گردید. این اولین گزارش از وجود این ۴ گونه و ۲ جنس در ایران می‌باشد. شناسائی ۲ گونه *Diphyus ochromelas* (Gmelin, 1790) و *Ichneumon caloscelis* Wesm., 1845 توسط نگارنده انجام شد و شناسائی ۲ گونه *Probolus culpatorius* (Linnaeus, 1758) و *Fileanta flavolaeta* (Berthoumieu, 1892) در حد جنس توسط نگارنده و در حد گونه توسط دکتر Riedel از آلمان صورت پذیرفت و همگی به تأیید دکتر Riedel رسید. نمونه‌های متعلق به این ۴ گونه زنبور در موزه هایک میرزایانس در بخش تحقیقات رده‌بندی حشرات مؤسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور نگهداری می‌شوند.

گونه *Fileanta flavolaeta* (Berthoumieu, 1892) بدن به طول ۱۴ تا ۱۴/۳ میلی‌متر، طول بال جلو و عقب به ترتیب ۱۱ و ۷ میلی‌متر، سر برنگ سیاه با پیشانی، Clypeus و قطعات دهانی زرد. بدن سیاه رنگ و پوشیده از لکه‌های زرد با الگوئی خاص است. Mesoscutum سیاه رنگ و در قسمت میانی دارای یک لکه زرد رنگ است. سپرچه (Scutellum) یقه (Collar) و بندهای تاژک (Flagellum) کاملاً زرد رنگ می‌باشد. Propodeum در قسمت قاعده برنگ زرد و در انتها سیاه رنگ است و نوار زرد رنگ قاعده Propodeum تا بخش‌های میانی Metapleuron امتداد می‌یابد. اولین بند شکم کاملاً سیاه رنگ و بند سوم شکم زرد رنگ و دارای یک نوار میانی سیاه رنگ است. بقیه بندهای شکم سیاه رنگ با حاشیه انتهائی کرم رنگ است (Meyer, N. F. 1993. Zoological Institute of the Academy of Science of the USSR. 9(1): 1-485) دامنه پراکنش این گونه منطقه Western Palearctic می‌باشد (Heinrich, G. H. 1978. Leningrad.)

(81pp; Yu *et al.*, 2005. CD. Taxapad. Vancouver. Canada)

تاریخ و محل جمع‌آوری: استان تهران- کرج، کندوان، ۱۳۸۵/۵/۲۰. جمع‌آوری کننده: مسندی یزدی نژاد. جنس *Fileanta* Cameron 1901 برای اولین بار از ایران گزارش می‌شود.

گونه *Probolus culpatorius* (Linnaeus, 1758) بدن به طول ۱۲ میلی‌متر، طول بال جلو و عقب به ترتیب ۹ و ۶ میلی‌متر است. سر و سینه سیاه رنگ و Scutellum زرد رنگ می‌باشد. بندهای تاژک (Flagellum) به جز بندهای ۷-۱۱ که به رنگ زرد می‌باشد، سیاه رنگ است. Areolet در بال جلو بسته و Second Recurrent vein دارای ۲ Bullae می‌باشد. حلقه‌های ۲-۴ شکم زرد مایل به قرمز رنگ و بقیه حلقه‌های شکم سیاه می‌باشد. حاشیه عقبی بند چهارم شکم دارای یک باند سیاه رنگ می‌باشد. تمام بندهای پاها سیاه رنگ است (Perkins, J. F. 1960. Royal Entomological Society of London. pp. 117-213). گونه منطقه Palaearctic می‌باشد (Yu *et al.*, 2005. CD. Taxapad, Vancouver, Canada). تاریخ و محل جمع‌آوری: استان مازندران- کلاردشت، ۱۳۸۵/۲/۱۰. جمع‌آوری کننده: مسندی یزدی نژاد.

جنس *Probolus* Wesmael, 1845 برای اولین بار از ایران گزارش می‌شود.

گونه *Diphyus ochromelas* (Gmelin, 1790) بدن به طول ۱۳/۵ میلی‌متر، طول بال جلو و عقب به ترتیب ۱۰ و ۶/۸ میلی‌متر است. سر و سینه سیاه رنگ و Scutellum، لبه بالائی Mesopleuron در زیر بال جلو نزدیک Tegula و گوشه عقبی و بالائی Propleuron در مجاورت قاعده بال سفید مایل به زرد می‌باشد. دارای Prepectal Carina قوس‌دار روی Mesopleuron است. پاها سیاه رنگ، ساق و پنجه به رنگ زرد. بند اول شکم سیاه و بندهای ۲ و ۳ شکم زرد تیره و دارای حاشیه عقبی سیاه رنگ است. بندهای ۷-۴ سیاه و دارای حاشیه عقبی کرم رنگ است (Ceballos, G. 1924. Trabajos del Museo Nacional de Ciencias Naturales, Serie (Zoologia. Num. 50. 335 pp. گونه منطقه Palaearctic می‌باشد).

(Yu *et al.*, 2005. CD. Taxapad, Vancouver, Canada). تاریخ و محل جمع‌آوری: استان اردبیل- جیران، ۱۳۸۵/۳/۲۶. جمع‌آوری کننده: مسندی یزدی نژاد.

گونه *Ichneumon caloscelis* Wesmael, 1845 بدن به طول ۶ میلی‌متر، طول بال جلو و عقب به ترتیب ۷ و ۵ میلی‌متر است. سر سیاه، Clypeus، Frons و Labrum زرد می‌باشد. سینه سیاه

نخستین گزارش از دو جنس و چهار گونه از زنبورهای خانواده Ichneumonidae از ایران

رنگ اما سپرچه (Scutellum)، Tegula و لبه بالائی یقه (Collar) به رنگ زرد است. جفت پای اول و دوم زرد و دارای یک لکه سیاه در قاعده ران پا است. پاهای عقب سیاه و قاعده ساق و بند اول پنجه پای عقب زرد رنگ است. Propodeum دارای Ptiolar area کشیده و مستطیلی است. بندهای ۲ و ۳ شکم زرد رنگ و دارای یک نوار باریک سیاه در فاصله بین آن دو است. بقیه بندهای شکم سیاه رنگ است (Ceballos, G. 1924. Trabajos del Museo Nacional de Ciencias Naturales, Serie Zoologia. Num. 50. 335 pp.) دامنه پراکنش این گونه منطقه Palaearctic می باشد. (Yu *et al.*, 2005. CD. Taxapad, Vancouver, Canada). تاریخ و محل جمع آوری: استان تهران - اوین، ۱۳۸۵/۶/۵. جمع آوری کننده: مسندی یزدی نژاد.